

Zlatá zberateľská minca Bratislavské korunovácie – 400. výročie korunovácie Ferdinanda II.

Národná banka Slovenska vydala 19. novembra 2018 zlatú zberateľskú mincu s tematikou bratislavské korunovácie – 400. výročie korunovácie Ferdinanda II.

Minca realizovaná podľa návrhu Karola Lička

Táto minca je šiestou zlatou mincou z tematického okruhu bratislavských korunovácií. Prvá pripomenula 350. výročia korunovácie Leopolda I. (2005), druhá 400. výročie korunovácie Mateja II. (2008), nasledovala minca k 300. výročiu korunovácie Karola III. (2012), minca k 400. výročiu korunovácie Maximiliána (2014) a piatou bola minca venovaná 275. výročiu korunovácie Márie Terézie. Cieľom ich vydávania je pripomenúť verejnosti významné obdobie v dejinách Bratislavy, ktorá bola takmer 250 rokov hlavným mestom Uhorska.

Bratislava (vtedajší Prešporok) sa stala hlavným mestom Uhorska v roku 1536 po obsadení rozsiahlych území uhorského kráľovstva Osmanmi. Súčasne bola sídlom Uhorského snemu a plnila aj funkciu korunovačného mesta. V rokoch 1563 až 1830 bolo v Bratislave korunovaných 11 uhorských panovníkov vrátane Márie Terézie ako jedinej panovníčky. Okrem toho sa tu uskutočnili aj korunovácie ôsmich manželiek panovníkov. Toto postavenie prinieslo mestu intenzívny rozvoj, ktorý vyvrcholil v 18. storočí počas panovania Márie Terézie. Ferdinand II. (1578 – 1637) bol už štvrtým panovníkom z rodu Habsburgovcov, ktorý bol slávnostne korunovaný v Bratislave. Za deň jeho korunovácie určili prvý júl 1618. V týždni pred korunováciou a v dňoch bezprostredne po nej sa Bratislava stávala nielen centrom Uhorského kráľovstva, ale hlavným mestom celej Habsburskej monarchie. Do metropoly na Dunaji sa schádzal

výkvet aristokracie a duchovenstva zo všetkých habsburských dŕžav. V meste sa konali veľkolepé oslavy, procesie a hostiny, ktoré vyvolávali nadšenie obyvateľstva zo širokého okolia. Vyvrcholili v deň korunovácie obradom korunovania počas slávnostnej omše v Dóme sv. Martina. Po nej slávnostne odetý kráľ s kráľovskou korunou na hlave prešiel ulicami mesta a uskutočnil ďalšie tradičné obradné akty, ku ktorým patrilo napríklad pasovanie vybraných šľachticov do rytierskeho stavu v Kostole Panny Márie pri kláštore františkánov, zloženie korunovačnej prísahy a vystúpenie na korunovačný kopček na brehu Dunaja. Ferdinand II. patril k najvýraznejším postavám dejín Európy 17. storočia. Okrem uhorského kráľovského titulu bol zároveň českým kráľom a rímsko-nemeckým cisárom. Bol presvedčený a nekompromisný katolík a zaradil sa k významným predstaviteľom procesu rekatolizácie strednej Európy.

Na výtvarný návrh mince vyhlásila Národná banka Slovenska v júli 2017 verejnú anonymnú súťaž, do ktorej bolo predložených deväť výtvarných prác od deviatich autorov. Komisia na posudzovanie výtvarných návrhov pamätných mincí a zberateľských mincí ich hodnotila v novembri 2017. Jej odbornými poradcami boli Mgr. Matej Hanula, PhD., zástupca Historického ústavu Slovenskej akadémie vied a historik PhDr. Štefan Holčík, CSc.

(Pokračovanie na 3. str. obálky)

Zlatá zberateľská minca Bratislavské korunovácie – 400. výročie korunovacie Ferdinanda II.

(Pokračovanie z 2. str. obálky)

2. cena akad. soch. Ivan Řehák

3. cena Mária Poldaufová

Na základe odporúčania odbornej komisie schválila Banková rada NBS na realizáciu výtvarný návrh autora Karola Lička, ktorému bola udeľená znížená prvá cena. Komisia ocenila výtvarnú vyrovnanosť návrhu, vystihnutie zadanej témy a kompozičné prepojenie averznej a reverznej strany, ktoré zjednocuje kruhopis ohraničený okrajom mince a kruhovým ornamentálnym prvkom. Na averze pozitívne hodnotila figurálnu kompozíciu stvárňujúcu korunovačný sprievod, na reverze vyzdvihla úroveň portrétu panovníka.

Návrh akad. soch. Ivana Řeháka získal v súťaži druhú cenu. Komisiu zaujala kompozícia averzu s postavou panovníka v kombinácii s dobovou vedutou Bratislavy, ktorá vydarene podčiarkuje historickú autenticitu udalosti. Na reverze vyzdvihla veľmi dobrú modelačnú úroveň portrétu Ferdinanda II. a riešenie kruhopisu, ktorý

na niektorých miestach zaujímavo zasahuje do portrétu.

Tretiu cenu získal návrh autorky Márie Poldaufovej, ktorá do súťaže predložila dve alternatívy reverznej strany s portrétom panovníka. Komisia skonštatovala veľmi dobrú úroveň oboch portrétov a ich kvalitnú výtvarnú štylizáciu. Ocenila tiež výber písma použitého v kruhopise. Skonštatovala však, že napriek vysokej profesionálnej úrovni návrhu sa na jeho averze objavujú nie celkom vhodné motívy (motív dvojhlavého orla a zobrazená koruna rímskeho cisárstva).

Zlatá zberateľská minca v nominálnej hodnote 100 eur má priemer 26 mm a hmotnosť 9,5 g. Bola vyrazená zo zlata s rýdzosťou 900/1000 v Mincovni Kremnica v počte 4 250 kusov v proof vyhotovení. Jej hrana je vrúbkovaná.

Dagmar Flaché

Foto: Štefan Fröhlich